EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Plenarinio posėdžio dokumentas

26.4.2005 B6-???

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas remiantis klausimais, į kuriuos atsakoma žodžiu B6–??? ir B6–???

pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį

pateikėJean-Marie Cavada

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu

dėl 2004 m. pasiektos pažangos kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę (LSTE; ES sutarties 2 ir 39 straipsniai)

B6-???

Europos Parlamento rezoliucija dėl 2004 m. pasiektos pažangos kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę (LSTE; ES sutarties 2 ir 39 straipsniai)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A6–...),

A. atsižvelgdamas į savo neseniai priimtas 2004 m. kovo 31 d. (pateikė J. Ribeiro e Castro) ir 2004 m. spalio 14 d. (pateikė J.-L. Bourlanges) rezoliucijas, kuriose buvo įvertinta, kaip įgyvendinama Tamperės programa ir pateiktos pirminės rekomendacijos Europos Vadovų Tarybai, kuri netrukus, 2004 m. lapkričio 5 d., patvirtino Hagos programą, kurioje buvo nustatytos LSTE gairės ateinantiems penkeriems metams,

B. atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 11 d. diskusijas ir Tarybos bei Komisijos pateiktus atsakymus į žodinius klausimus (...),

C. kadangi nors praėjusiais metais ir buvo pereita prie bendro sprendimo procedūros dėl tam tikrų planuotų kovos su neteisėta migracija priemonių, tačiau norimos pažangos kuriant LSTE nebuvo pasiekta, nepaisant svarių pokyčių kitose Bendrijos veiklos ar netgi tarpvyriausybinio bendradarbiavimo gynybos ir saugumo klausimais srityse,

D. kadangi ir Europos Vadovų Taryba priėjo aklavietę spręsdama šios srities klausimus, nes 2004 m. tris kartus buvo priversta pripažinti, kad susiduriama su sunkumais įgyvendinant Sąjungos sprendimus, visų pirma policijos ir teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose atvejais, būtent susijusius su kova su terorizmu ir tarptautiniu nusikalstamumu,

E. susirūpinęs, kad nepaisant nuolatinių raginimų šešios senosios ir devynios naujosios valstybės narės vis dar neratifikavo 2000 m. gegužės 29 d. Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių tarpusavio paramos baudžiamosiose bylose ir kad 11 valstybių vis dar neratifikavo Europolo konvencijos 2003 m. lapkričio 27 d. protokolo,

F. sunerimęs, kad delsiama praktiškai taikyti Europos suėmimo orderį ir dėl valstybių narių deklaruojamų sunkumų šioje srityje, taip pat dėl to, kad nedrąsiai įgyvendinamos teisminės paramos ar tarpininkavimo civilinėse bylose iniciatyvos, kurias kai kurios valstybės taiko tik pasienio bendradarbiavimo atvejais, o tai rodo, kad valstybių narių santykiams trūksta pasitikėjimo,

G. kadangi norėdamos išeiti iš šios susidariusios aklavietės kai kurios valstybės narės jau rengia naujas glaudesnio bendradarbiavimo priemones (iniciatyva *Šengenas+*), dėl kurių, kad ir kaip būtų paradoksalu, ši ir taip sudėtinga padėtis gali tapti dar painesnė institucijų ir veiklos atžvilgiu,

H. įsitikinęs, kad visi šie veiksniai daro neigiamą poveikį Sąjungos veiklos patikimumui ir teisėtumui tuo metu, kai reikia spręsti svarbius su migracijos politika, pasienio kontrole, laisvių skatinimu ir kova su tarptautiniu nusikalstamumu bei terorizmu susijusius klausimus, ir kad bet kokia kaina reikia nedelsiant iš naujo pradėti kurti bendrąją erdvę ir skatinti 25 valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą bei rengtis naujų valstybių narystei,

Nedelsiant panaikinti demokratijos stoką ir skatinti kurti bendrą LSTE teisinę bazę

1. dar kartą ragina Tarybą įkurti bendrą LSTE teisinę bazę ir remiantis ES sutarties 42 straipsniu kuo skubiau perkelti teisminį ir policijos bendradarbiavimą į Bendrijos veiklos sritį, taip pat remiantis EB sutarties 67 straipsniu taikyti kvalifikuotos balsų daugumos principą priimant sprendimus Taryboje kartu su bendro sprendimo procedūra visais su LSTE susijusiais klausimais;

2. atkreipia Tarybos dėmesį į tai, kad *status quo* palaikymas laukiant, kol bus patvirtinta Konstitucijos sutartis, ne tik skatina demokratijos stoką, bet ir sunkina 25 valstybių narių sprendimų priėmimo procesą, nekalbant jau apie šių sprendimų įgyvendinimo vertinimą (kaip teigiama Europos Vadovų Tarybos išvadose);

3. todėl ragina Komisiją iki 2005 m. rugsėjo parengti pasiūlymą dėl sprendimo pagal ES sutaries 42 straipsnį, kuriame būtų nustatyta, kad 29 straipsnyje nurodytų sričių veikla priklausytų Europos Bendrijos steigimo sutarties IV antraštinei daliai, ir drauge reikalaujama, kad su šia veikla susiję sprendimai būtų priimami kvalifikuota balsų dauguma; reikalauja, kad Taryba pagal EB sutarties 67 straipsnį patvirtintų naują sprendimą, kuriuo būtų reikalaujama pradėti taikyti bendro sprendimo procedūrą IV antraštinėje dalyje nustatytoms Bendrijos priemonėms ir panaikinti Teismo galių apribojimus;

4. ragina Tarybą kiek galima greičiau iš dalies pakeisti savo darbo tvarkos taisykles, kad būtų galima gauti informaciją apie valstybių narių rengiamus teisės aktus ir pozicijas, susijusius visų pirma su LSTE klausimų svarstymu;

5. siūlo Komisijai parengti procedūrą, pagal kurią Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas būtų nuolat informuojamas apie su LSTE susijusius išorės aspektus, ypač apie derybas dėl susitarimų ir politinį dialogą su ES nepriklausančiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis;

Laisvė, saugumas, teisingumas ir solidarumas

6. mano, kad LSTE raidos priemones reikia įtraukti į Bendrijos veiklos sritį ne tik teisės aspektu, bet ir atsižvelgiant į politikos siekius, kurie turėtų būti įgyvendinti vadovaujantis solidarumo dvasia tarp valstybių narių ir jų piliečių; įsitikinęs, kad šiuo atveju TVR taryba turėtų posėdžiauti viešai ir tartis visų pirma su:
– Raidos, Bendrųjų reikalų ir Socialinių reikalų tarybomis, kai sprendžia imigracijos, integracijos ir readmisijos klausimus,
– Biudžeto ir Bendrųjų reikalų tarybomis, kai nustato finansinio solidarumo priemones, susijusias tiek su pasienio kontrolės ir prieglobsčio politikos priemonių įgyvendinimu, tiek su infrastruktūros ir lėšų, kurių reikia piliečiams ginti ir nelaimėms bei teroristų išpuoliams

užkardyti, teikimu;

Skatinimas ginti pagrindines teises

7. dar kartą pareiškia manąs, kad institucijos turi parodyti esančios tvirtai pasiryžusios kurti LSTE, kad būtų kiek įmanoma labiau skatinama ginti pagrindines teises tiek piliečių labui, tiek norint išvengti bet kokio vėlesnio delsimo perkeliant priimtas priemones ar atsisakymo jas perkelti; siūlo, kad:
– visi pasiūlymai dėl naujų teisės aktų, susiję visų pirma su LSTE klausimais, būtų teikiami pagrįstai įvertinus jų poveikį pagrindinėms teisėms; be to, ragina už pagrindinių teisių apsaugą atsakingus Komisijos narius pranešti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui apie pasitaikančius jų veiklos sunkumus;
– per būsimas kasmetes diskusijas LSTE tema taip pat galėtų būti įvertinta pagrindinių teisių gynimo padėtis Sąjungoje remiantis konkrečiais teminiais pranešimais, kuriuos parengtų Komisija, vadovaudamasi EB sutarties 212 straipsnio nuostata dėl bendro pranešimo, ir Pagrindinių teisių agentūra;

8. mano, kad siekiant ginti pagrindines teises būtina įgyvendinti šiuos veiksmus:
– patvirtinti priemones, kuriomis stiprinama mažumų įtrauktis ir kovojama su bet kuria diskriminacijos forma (EB sutarties 13 str.), taip pat dar kartą pasitarus su Parlamentu patvirtinti pagrindų sprendimą dėl rasizmo ir ksenofobijos,
– sutarus su valstybėmis narėmis rengti kokybiško teisingumo įgyvendinimo Europoje programą, remiantis rekomendacija ... (P. Costa),
– patvirtinti bendras priemones dėl teisės naudotis civiline ir baudžiamąja teisena Europoje (tokiu būdu užkertant kelią taikyti dvigubus standartus nagrinėjant tarptautines bylas),
– stiprinti teisminio nagrinėjimo procesines garantijas ir priimti solidarumo priemones, skirtas padėti aukoms (žr. Belgijos pateiktą pasiūlymą dėl atkuriamojo teisingumo),
– oficialiai ES lygmeniu patvirtinti Europos policijos etikos kodeksą [1], kuriam 2004 m. spalio 28 d.[2] neoficialiai pritarė TVR taryba, ir stiprinti CEPOL vaidmenį;

Migracijos, prieglobsčio ir tarpvalstybinio asmenų judėjimo klausimai

9. (ši dalis bus papildyta pateikus pakeitimų atsižvelgiant į naujausius įvykius ir Komisijos pasiūlymus);

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

10. tvirtai laikosi požiūrio, kad siekiant veiksmingai įgyvendinti Sąjungos saugumo politiką reikia ne tik tarpusavio pasitikėjimo, bet ir privalu nustatyti bendrus tikslus ir skirti užtektinai lėšų, taip pat sukurti bendrą teisinę bazę ir suteikti piliečiams garantijas; šiuo atžvilgiu apgailestauja, kad:
– pirma, vis dar nėra tikros Europos vidaus saugumo strategijos, kurioje būtų nustatyti apčiuopiami tikslai, atsakomybė už įgyvendinimą, numatomi rezultatai ir tikslų įvykdymo vertinimo kriterijai,
– antra, nepaisant to, kad dar nėra nustatyta aiškių tikslų Europos lygmeniu, valstybės narės reikalauja patvirtinti bendras priemones, kurias taikant būtų galima rinkti ir gauti tiek operatyvinius duomenis (pagal duomenų prieinamumo principą), tiek duomenis apie

asmenų kasdienę veiklą (kelionės, susitikimai, ir kt.),

11. kadangi trūksta Tarybos šiuo klausimu teikiamos informacijos, yra pasiryžęs pavesti savo atsakingam komitetui išsiaiškinti, kokių starteginių ir operatyvinių priemonių šiuo metu imamasi siekiant kovoti su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu Europos lygmeniu; mano, kad Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas iki 2005 m. pabaigos turėtų išklausyti:
– už kovos su organizuotu nusikalstamumu politiką atsakingus SITCEN vadovybę ir Komisijos generalinį sekretoriatą,
– Europolo, Eurojusto ir *OLAF* vadovybę, kad išsiaiškintų, kokia šiuo metu yra valstybių narių ir Sąjungos institucijų bendradarbiavimo padėtis ir jos perspektyvos,
– Interpolo vadovą, kad išsiaiškintų, kokia šiuo metu yra jo, valstybių narių, Europos Sąjungos ir jos agentūrų bei keitimosi informacija sistemų bendradarbiavimo padėtis ir perspektyvos,
– nacionalines teismo ir policijos institucijas, kad išsiaiškintų, kaip jos iš tikrųjų bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, bei ES ir jos agentūromis (duomenų keitimosi, jungtinių darbo grupių ir dvišalių susitarimų klausimais),
– už pirmiau minėtus klausimus atsakingus nacionalinių parlamentų atstovus;

12. taip pat ragina Komisiją:
– parengti teisinę bazę, reikalingą sudaryti Europos asmenų grupių ir veiksmų, kuriems būtų taikomos ribojamojo pobūdžio antiteroristinės priemonės, sąrašą, taip pat galimai pavojų viešajai tvarkai keliančių asmenų sąrašą (Šengeno konvencijos 96 ir 99 str.),
– apsvarstyti galimybę panaudoti tuos sąrašus remiantis savitarpio principu, palaikant tarptautinius santykius, visų pirma su JAV,
– paruošti naują Europolo veiklos teisinę bazę ir reglamentuoti Europolo ir Eurojusto glaudaus bedradarbiavimo formas, taip pat numatyti atitinkamus Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų vykdomos šių dviejų institucijų veiklos priežiūros būdus;

Bendra stebėjimo politika bei proporcingumo ir duomenų apsaugos būtinybė

13. pritaria Europos Vadovų Tarybos nuomonei, kad reikia racionaliai tvarkyti Sąjungos ir valstybių narių turimą informaciją ir skatinti galimybę drauge naudoti įvairias IT sistemas tvarkant tiesiogiai ar netiesiogiai su ES saugumo politika susijusią informaciją (pvz., SIS, VIS, SID, EURODAC ir kt. duomenų bazės); tačiau pabrėžia, kad šios sistemos buvo sukurtos specialiais tikslais ir deramai atsižvelgiant į proporcingumo principus, o tai reiškia, kad demokratinėse visuomenėse siekiant apsaugoti duomenis šių sistemų naudojimas gali būti apribotas;

14. pabrėžia, kad šie apribojimai negali būti paprastai atmesti iškeliant naują būtinybę kovoti su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, pirmiausia turi būti susitarta dėl tikslų ir tik po to apibrėžta informacija, kurios reikia šiems tikslams pasiekti;

15. pakartotinai ragina nustatyti bendrus saugumo srities duomenų apsaugos kriterijus remiantis Europos Vadovų Tarybos ir Europos duomenų apsaugos tarnybų konferencijos pateiktais principais (žr. A. Duquesnė rekomendacijos projektą) ir dar sykį ragina įsteigti

jungtinę duomenų apsaugos įstaigą teisminio ir policijos bendradarbiavimo sferoje, sudarytą iš nacionalinių ir Europos institucijų, kurių veikla susijusi su Europolu, Eurojustu, SIS ir SID; mano, kad ši įstaiga turėtų tikrinti, kaip Europos institucijos laikosi duomenų apsaugos standartų, ir padėti šioms institucijoms rengti susijusius teisės aktų pasiūlymus;

16. atsižvelgdamas į tai apgailestauja, kad buvo paskubėta taikyti technologijas (biometrija vizose ir pasuose) ir procedūras (privataus šaltinio duomenų naudojimas) prieš tai nuodugniai neįvertinus jų patikimumo; apgailestauja, kad nėra nustatyta aiškios vizijos ar strategijos, kaip naudoti įvairias technologijas pasienio kontrolės srityje; ragina tobulinti šios srities veiklos krypčių nustatymo procesą;

17. dar kartą pažymi, kad renkantis šio tipo technologijas ir derantis dėl jų per mažai dėmesio skiriama viešoms diskusijoms ir skaidrumui tiek ICAO techninės grupės, tiek JAV administracijos lygmeniu; nesutinka, kad Europos piliečių pasuose būtų naudojami RFID lustai, ir ragina Komisiją nuodugniai išbandyti šias technologijas prieš tai, kol jos taps privalomos šimtuose milijonų pasų.